

Fotó: Moravcsik Borka

Minek szenved, aki nem bírja

- A szex megoldaná a problémáidat.
- Tessék? – Hanga kellemetlen szúrást érzett a gyomrában a pszichológus váratlanul ofenzív kijelentésétől.
 - Le kellene feküdnöd valakivel. Akkor meggyógyulnál. Elmúlna az asztmád.
- Hanga ebben a pillanatban érzékelte, hogy egy hatalmas szarvasbogár mászik komótosan a padlón, a kettejüket elválasztó íróasztal előtt.
 - Még csak tizennégy éves vagyok – nyögte ki végül.
 - Ugyan már – felelte dr. Menyhárt –, a lányok ebben a korban már rég túl vannak rajta. Hanga egyre kényelmetlenebbül érezte magát.
 - Nem hiszem, hogy az osztálytársaim túl lennének rajta – motyogta lehajtott fejjel.
 - Dehogynem. Biztos lehets benne – folytatta egyre magabiztosabban a pszichológus –, legföljebb te nem tudsz róla.

Hanga látta maga előtt az osztályt, az Apáczai Gimnázium komor falai között a kék iskolaköpenyes, jó tanuló lányokkal, eminens, pattanásos fiúkkal. Igyekezett minél gyorsabban elhessegetni ezt a bizarr gondolatot, és megpróbált teljesen a szarvasbogárra összpontosítani. Minden figyelmét a bogárnak szentelte – amely lassan, de szemmel láthatóan céltudatosan haladt keresztül a fény-árnyék váltakozó pászmái között –, hogy kiszakadjon a pszichológusi szoba hirtelen fojtogatóvá vált levegőjéből. Minél távolabb kerüljön innen, ahol dr. Menyhárt ilyen leplezetlenül méregeti őt, és soha, de soha ne jusson eszébe a jövőben a visszataszító gondolat, vajon dr. Menyhárt éppen mit forgatott a fejében, miközben ezeket a szavakat mondta, alig észrevehető, azután egyre inkább kiteljesedő, elégedett mosollyal a szája körül, ahogy láthatóan elengedte magát, és már nem feszélyezte az elsőre tiltottnak tűnő gondolat. De lehet, hogy cseppet sem feszélyezte, talán pontosan erre várt, erre ment ki az egész terápia, hetek óta erre készült, hogy kimondhassa, végre előhúzhassa az aduászt, és még jó, ha csak azt.

Hanga tekintete ide-oda cikázott a menekülőutat keresve, miközben mondatokat próbált fogalmazni, miért kell azonnal indulnia, félbeszakítva a mai ülést. Oroszlánszelídítőként hipnotizálta a magas, inas, nagy kezű, fehér köpenyes férfit, nehogy megmozduljon, eszébe ne jusson előjönni az íróasztala mögül, meg se forduljon a fejében bármi, ami több, mint a szavak általi megalázás, az a határátlépés, amellyel durván benyomult a lány intim érzelmi szférájába, hogy összetapossa ködös és naiv kamaszos álmait.

Amikor végre kijutott, nagyot kortyolt a szabad levegőből, mélyen belélegezve az őszi avar csípős illatát, és hirtelen teljes erővel rátört a hasfájás, az a rossz fajta, amelyet négyéves kora óta ismert, és amely gyerekkorában akkor támadott orvul, ha az anyja messze volt. De most már tudta, hogy ennek semmi köze az anyjához, illetve van, de nem úgy, sokkal átételesebben, bár ezt még nem tudta szavakba önteni. Azt azonban tisztán érezte, hogy az ijesztő és kellemetlen érzet hosszú időre társául szegődik, és nem fog tudni szabadulni tőle.

Ide sem jövök többet, mondta ki félhangosan, miközben szétmázolta a könnyeket az arcán, ahogy elhaladt a szanatórium másik épülete előtt, ahol korábban feküdt, és ahol dr. Menyhárt terápiáját javasolta neki a főorvos. Szecska főorvos többször is megcsinálta vele a terheléses tesztet, amit, mint később megtudta, csak egyszer lett volna szabad, és a harmadik alkalommal boldogan szaladt körbe az eredményt lobogtatva a kezelőben – Ugye, megmondtam, hogy ez a gyerek asztmás!

Az osztályos orvos, dr. Czene, miután felvették az osztályra, megvárta, míg a gyerekcsoport elindul uzsonnázni az ebédlőbe.

– Hanga, ma ki kell hagynod az uzsonnát – szólta utána. – Most van időm, hogy megvizsgáljalak.

A hatágyas kórteremben félmeztelenre vetkőztette a tizennégy éves lányt, és lefektette az ágyra. Hosszan hallgatta a tüdejét, először fonendoszkóppal, majd a fülét a mellére illesztve. Különös alaposan nézett végig mindent, sokáig vizsgálta.

– Vedd le a nadrágot. A bugyit is – utasította.

Hanga lángvörös arccal, vonakodva engedelmeskedett – Nem tüdőgyógyász vagy, baszd meg? – kérdezte, de csak magában, némán szuggerálva dr. Czenét. Talán meg is tagadja az utasítást, ha a nagypja nem ismétli el ezerszer kedvenc kis tanmeséjét, amikor valaki beteg volt a családban. Hanga most nem tudta felidézni az egészet, de az utolsó mondat beleégett az agyába, amikor a király kikéri magának, hogy az udvari doktor előírjon neki bármit is. Hát ki vagy te, hogy nekem parancsolgatsz? Hiszen én vagyok a király! Én viszont az orvos vagyok, feleli a doktor, és ezt olyan jelentőségteljesen mondta Nagypapa, hogy a lánynak eszébe sem jutott tiltakozni, bár minden sejtjében érezte, hogy ez nagyon nincs rendben. Annál is inkább, mivel Czene doktor puha, kövér, izzadós ember volt, és fiatal kora ellenére – még nem töltötte be a harmincat, bár előnytelen fizikai adottságai miatt jóval többnek látszott – erősen kopaszodott. Hájás arcában apró malacszemek ültek, és késpengeszzerű szájával úgy tátogott, mint egy kacska. Feltűnően izzadt, ahogy szétnyitotta a lány szeméremajkait, és komoly ábrázattal úgy tett, mintha vizsgálná. Ekkor váratlanul benyitott egy kisebb gyerek, mivel a csoport addigra végzett az uzsonnával. Hanga megsemmisülten magára rántotta a bugyiját, és sietve felöltözött. A gyerek tátott szájjal nézte, nem engedte el a kilincset, mögötte nyakát nyújtogatva bámészkodott az egész csoport.

Pár hete engedték haza a gyermekszanatóriumból a főorvost elégedettséggel eltöltő diagnózissal. Mostantól asztmás, ami ugye pszichoszomatikus betegség, ezért beutalták pszichológushoz. Hanga minden héten egyszer, tanítás után feljárt dr. Menyhárthoz a hegyre beszélgetni. És most ez is kezdi.

A buszmegállónál edzőcipőjével dühösen belerúgott egy halom összesöpört száraz levélbe. Elege volt mindenkiből és mindenkiből. Aznap a pszichológusi szobában grasszáló szarvasbogárról álmodott, álmában óriásira nőtt, és felnyársalta dr. Menyhártot. Dr. Czene nem szerepelt az álomban, őt ébren látta még évekig, amint nagyokat rúg a puffedt testébe, és a disznó az életéért könyörög.

Reggelenként abba hagyhatatlan köhögőroham gyötörte, fuldoklással indultak a napjai. Így kellett iskolába indulni, oxigénhiányos, elcsigázott állapotban, kora reggel felpréselődni az ázott kabátok áporodott szagát árasztó, levegőtlen, tömött buszra. Inkább elindult gyalog, lefelé a meredek utcán, végig a Szépvölgyi úton a kocsisorok mellett a benzin-

gőzben. Hangosan köhögött, az egyik kerítés mögül egy kutya visszaugatott. Fuldoklott, minden tagja fájt. Mire leért a Kolosy térre, elege lett mindenből. Lehetetlen volt így iskolába járni. Visszafordult, és felszállt a végállomáson várakozó, teljesen üres 29-es buszra. Leült egy ülésre, várta az indulást. Úgy érezte, egyetlen vékony szálon lóg a busz tetejénél is magasabbról, de a szál nem kapcsolódik sehova. Légüres tér veszi körül.

Két megálló után leszállt, lassan bandukolt a kapujuk felé. Egy lélek sem járt arra.

– Te mit keresel itt? – lepődött meg Vera, aki még nem indult el otthonról. Az étkezőasztalnál ülve kávézott hálóingben, és a második cigarettáját szívta.

– Rosszul vagyok – mondta Hanga, és még kabátban az ablakhoz lépett, hogy kinyissa. – Miért cigizel bent? – kérdezte szemrehányóan.

– Már elmentél. És kint hideg van.

– Megígérted, hogy nem dohányzol a lakásban. Már teljesen feketék a falak a sarkokban. Borzalmas szag van, megfulladok.

– Büdösben még nem fagyott meg senki – jelentette ki Vera. – Felöltözöm, és kiviszlek a Korányiba.

– Nem akarok odamenni. Látod, hogy az infúziótól nem gyógyulok meg. Tönkrement az összes vénám, nem bírom tovább a szurkálást. Kérlek, csináljunk valami mást. Nem utazhatnánk el valahova, egy időre kettesben?

A lelke legmélyén segítségért kiáltott a korábbi jó tanuló Hanga, akivel soha nem törtenhetett volna meg, hogy megbukik a gimnázium első osztályának első félévében. Ő mindig tudta, mit kellene tenni, és ha nem is körvonalazódott pontosan, de most valamit mégis sikerült belőle megfogalmaznia – A betegség ellen csak egészséggel lehet küzdeni. Nem kórházzal és infúziókkal.

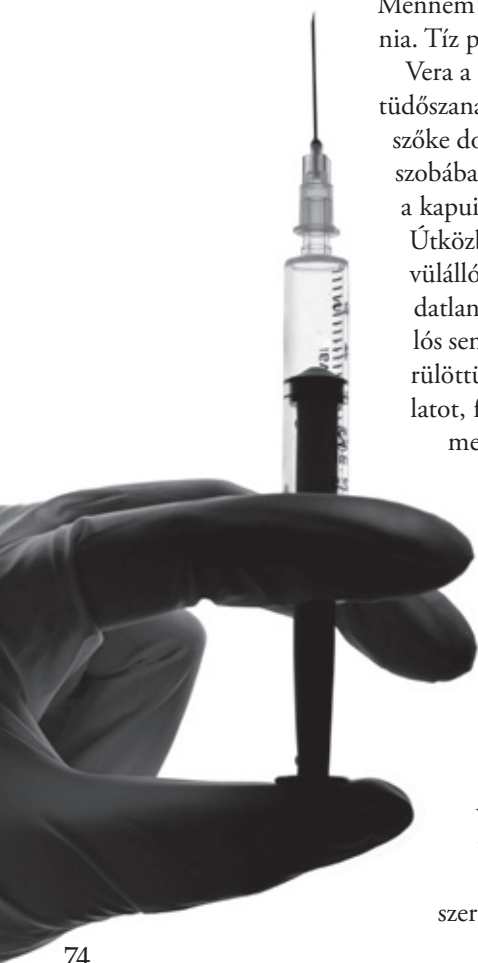
Tisztán érezte, hogy olyan rendhagyó úton kellene elindulniuk, amely megszabadítja őket a kényszerpályától, amelyen vezető nélkül, egyre gyorsuló ütemben rohan a mozdonyról lekapcsolt szerelvényük, és ha nem húzzák meg a vészféket, a szakadékba zuhannak.

– Most nem tudok elutazni. Ki van zárva. Azt sem tudom, hova mehetnénk. Mennem kell dolgozni, nincs időm erre. Ha rosszul vagy, orvosnak kell látnia. Tíz perc múlva indulunk.

Vera a Korányiban talált új orvost. Naponta vitte Hangát a közel száz éves tüdőszanatórium időtlen fái között álló lerobbant épületébe, ahol a kedves szőke doktornő aggodalommal és szeretettel fogadta. Lefektették a főorvosi szobában, megkapták az infúzióját, miután végzett, lassan átsétált a parkon, a kapuig, és várta az anyját. Amikor megérkezett, beült mellé a Trabantba. Útközben végtelenül száználmasnak érezte a kettősüket, két elátkozott kívülálló, akik nem tudják, hogyan kellene élni. Egymást vádolták kimondatlanul, a hallgatás vastag falai mögé bástyázták magukat. Addigra Miklós sem volt meg, és vele veszett Angyali, a boldogság szigete. Elfogyott körülöttük a levegő. Délután értek haza, a lány nagy nehezen legyűrt pár falatot, felhívta egy osztálytársát, hogy megkérdezze a leckét, kínkeservesen megcsinálta az írásbeli feladatokat, de a tanulnivalóhoz már nem volt ereje. Ezzel el is telt a nap. Úgy járt a tüdőszanatóriumba, mintha ez volna a dolga. – Menj inkább kefélni a hegyoldalba – mondta neki a nagyszájú gyógytornász a Korányiban. Hanga összeszorította a száját és nem válaszolt.

Miklós egy baljóslatú estén jött utoljára. Szélvihar tépte a fákat a hegyoldalon, és olyan erővel zúdult a házfalnak, hogy úgy tűnt, betöri az ablakokat. Talán szándékosan választotta ezt aznapot, vagy az időjárás segített neki nyomatékosítani a mondanivalóját. Két héttel azelőtt furcsa történettel állt elő – Összefutottam egy volt osztálytársammal az utcán – mesélte. – Megbeszéltük, hogy elutazunk együtt Bulgáriába.

– Bulgáriába? – döbönt meg Vera, aki alapvetően mindent szó szerint vett, és mindent elhitt, de most még benne is felmerült a kétely.

– Miért nem találtál ki egy hihetőbb sztorit? – kérdezte, persze csak magában, miközben hangosan azt mondta – Persze, rendben, jó utat!

– Dehát hogy engedhetted el ilyen simán? – kérdezte később Hanga.

– Aki menni akar, az menjen – felelte az anyja.

Amikor visszajött Bulgáriából – vagy ki tudja honnan –, kilenc óra után csengetett fel váratlanul, azon a viharos estén.

– Beszélünk kell – mondta a kaputelefonba.

Bezárkoztak a konyhába, hosszan beszéltek, Vera a szokásosnál kicsit hangosabban, talán kicsit szenvedélyesebben kérdezősködött, de Hanga így sem tudott kivenni semmit a csukott ajtón keresztül a beszélgetésből, ami váratlanul maradt abba. A férfi hirtelen kijött, rá sem nézve, futtában odaköszönt Hangának. Némileg felindult volt a hangja, amennyire ezt a lány meg tudta állapítani, aztán elment. Nem látta soha többé.

Az utóbbi időben éppen azt tervezgette, megmondja az anyjának, hogy házasodjanak össze Miklóssal. Egész életében abban a hitben élt, hogy miatta nem költöznek össze.

– Nem jön többet – közölte Vera dermesztő hangon.

– Hogyhogy? Mi történt?

– Megismerkedett valakivel, és elveszi feleségül – folytatta Vera magára erőltetett nyugalommal.

– Micsoda? Nem úgy volt, hogy soha nem fog megnősülni? Eddig azt hittem, hogy miattam.

– Dehogyan, nem miattad történt így.

– Mégis mit mondott?

– Azt mondta, megváltoztak köztünk a dolgok. Mondtam, hogy bennem nem változott semmi. Végül kénytelen volt bevallani, hogy van egy új nője.

– Szemét... – sírta el magát Hanga.

– Aki menni akar, az menjen – felelte most is szenvtelenül Vera, azzal bement a szobájába, és magára csukta az ajtót.

A következő hetek dermedt csendben teltek, próbálták elképzelni Miklós és az Angyali sziget nélkül reménytelennek tűnően beszűkült új életüket. Hanga egyre jobban fulladt, már alig járt iskolába, a Korányiban töltötte a napjait, az infúzió lehulló cseppjeinek megfigyelésével. Amikor Vera délután érte jött, nem szóltak egymáshoz. Titkos harag izzott a szívükben egymás iránt. Hanga úgy érezte, az anyja azért löki egyre mélyebbre a betegség szakadékába, hogy kitöltse az űrt, amit a régóta megromlott kapcsolata és most a szakítás hagyott maga után. Némán könyörgött megváltásért és útmutatásért. Segítségért, amit Verának kellett volna nyújtania ahelyett, hogy naponta hurcolta a kiábrándítóan nyomasztó tudószanatóriumba, ami annyira szörnyű hely volt, hogy még az orvosa sem akarta, hogy részese legyen az osztály életének, így inkább a főorvosi szoba magányában fektette le minden reggel a kanapéra. Hanga itt töltötte a délelőtti órákat, egyedül a gondolataival. Néha elszenderedett az átvirrasztott, fuldoklással töltött éjszaka után, ilyenkor összerándulva riadt fel, hogy talán már lefolyt az infúzió, és levegő kerül a vénájába. Egy idő után, ha nehezen el is aludt éjszaka, és nem a köhögés keltette fel, akkor a budakeszi Varázshegyre álmolta magát, és saját ágyában riadva is az infúziós palackot kereste halálra váltan, amiért ellankadt a figyelme.

Vera pedig cipelte a sors által rárótt terhet, a beteg gyereket, akinek nem is olyan régen még semmi baja nem volt. Nem értette, mi történt vele. Hordta hát szorgalmasan orvoshoz, és várta, hogy meggyógyítsák. De a gyerek egyre csak rosszabbul lett. Verának pedig nem volt más ötlete. Nem is tudott róla, hogy kellene lennie. Ha nem elég a gyógyszer, szedjen több gyógyszert. Menjünk gyakrabban orvoshoz, kapjon több infúziót. Más megoldást nem látott. Így is kilógott a bele, alig tudott dolgozni, reggelként ki kellett vinnie Hangát Budakeszire, onnan ment dolgozni, s már mehetett is vissza a lányáért. Délután

főzött, amit a gyerek kívánt, de végül alig evett belőle pár falatot. Este otthon dolgozott, ezzel el is ment a nap. Rengeteg munkát kellett hazavinnie, éjszakába nyúlóan ült a kéziratok fölött, majd kiesett a szeme, és leszakadt a dereka. Ült az étkezőben, magára csukta az ajtót, szívta a cigiket egymás után. Ezt csak így lehetett kibírni. Örült szerencse, hogy a kiadóban a beteg gyerek miatt elnézik neki, hogy jóval kevesebbet van bent, de cserébe kénytelen még az eddiginél is többet dolgozni.

Haragudott a lányára, de ezt magában tartotta, hiszen a maga módján szerette és aggódott érte. De a lelke mélyén forrt a düh és a kétségbeesés, mert biztos volt benne, hogy Hanga szándékosan csinálja, egyre betegbb akar lenni, s ezzel sikerült elűznie Miklóst, akivel a kapcsolata amúgy is mindig bizonytalan volt. Hát kinek kell egy nő gyerekekkel, és főleg kinek kell egy nő egy beteg gyerekekkel.

Pár hónap múlva Hanga állapota súlyosra fordult, mentő vitte a Korányiba. Fél év alatt megszámlálhatatlan mennyiségű újabb infúzió csorgott az ereibe, és bár a tízágys kórterem ablak felé eső, szélső ágyáról szűkös volt a nézőpont, mégis sok mindent látott.

Látta például a szemközti ágyon fekvő nénit meghalni. Este hozta a mentő, a férje és a sógornője jött vele. A két éltes korú kísérő feltűnően hasonlított egymásra, az is lehet, hogy ikrek voltak, Hanga úgy tippelte, közel járhatnak a kilencvenhez. Ápolt, fehér, rövid vattaszerű haj keretezte ráncos arcukat, a férfi divatjamúlt, mégis elegáns öltönyt viselt, testvére szürke szövetnadrágot, zsabós fehér blúzt és szürke szvettert. Az idős hölgy az ágyban egy igazi jelenség volt. Hanga emlékeibe beleégett a kórházi ágyneemtől mehökkentően elütő, a vállig érő szürke hajtincsek alól kibukkanó antik fülbevaló, amit a nővér elfelejtett kivenni, amikor az oxigénszint-méréshez pár csepp vért vett a fülcimpájából. Az arisztokratikus arcvonások még mindig őrizték a valaha tündöklő szépség emlékképét, miközben szemét lehunyva feküdt a feltámasztott párnákon, és zöld műanyag csövön pumpálták az orrába az oxigént. A családtagok egy ideig tanácstalanul ácsorogtak az ágya mellett, miután a férje egy órán keresztül simogatta az asszony szét pattant vénáktól sötétkék, puffadt kézfejét, a másik idős hölgy pedig gyors mozdulatokkal bepakolt az éjjeliszekrénybe. Végül udvariasan köszönve a betegeknek, elhagyták a kórtermet.

Másnap kora reggel, amikor a legnagyobb a sürgés-forgás az osztályon, látat mérnek, kiosztják a reggeli gyógyszereket, a betegek tisztálkodni mennek, vagy a benti mosdónál fogat mosnak, egyesek átöltöznek úgynevezett nappali ruhájukba, és vannak, akik még sminkelnek is, a gyógytornász épp a reggeli kezeléseket végezte a hintaágyon, amikor Hanga szemébe váratlan élességgel világított egy apró fénysugár. Az antik köves fülbevaló volt. Odakapta a tekintetét, és észrevette, hogy az ékszer tulajdonosa természetellenesen tátott szájjal és ijesztően sárga arccal fekszik az ágyon. Ugyanabban a pillanatban periférikus látásával érzékelte, hogy a gyógytornász is konstatalta a furcsa változást. Ijedten figyelte, mi következik, de elképzeléseivel ellentétben semmi drámai nem történt, semmi olyasmi, mint a filmekben. A fehér köpenyes nő abbahagyta az aktuális kezelést, komótosan odasétált a néni ágyához, és feltűnés nélkül megnyomta a nővérhívó csengőt, miközben összevillant a szemük, és a lány kiolvasta belőle, hogy azt szuggerálja – Maradj nyugton, ne szólj senkinek.

Dermedten ült az ágyban a takarója alatt. Miért nem cselekednek már? Mi van, ha a nővér olyan sokára jön be, ahogy szokott? Mi van, ha már késő lesz?

Az ügyeletes nővér azonban váratlanul gyorsan érkezett, szemrevételezte a helyzetet, és 1-2 percen belül harmadmagával tért vissza, az újraélesztő készüléket kerek kocsin tolvá maga előtt. Elcsendesedett a kórterem, mindenki visszahúzódott az ágyába. Pár perc próbálkozás után a kis csapat, ahogy jött, elhagyta a helyiséget, nyomukban némaság, és a lezárt szemű holttest. A fülbevaló zöld zafirja kíméletlenül világított Hanga szemébe, bárhova nézett, ott volt az agyáig hatoló természetellenes csillogás. A madarak csicseregtek a sza-

natórium ablakai előtt álló fákön, a kórteremben hamar felengedett a súlyos csend. Jött a reggeli vizit, azután szakszerű mozdulatokkal kitolták az élettelen testet, melyből az imént elszállt lélek előző nap még egy család évtizedek óta tartó fénysugara és éltető ereje volt.

Nemsokára megérkezett az idős testvérpár, öltözetükön ugyanolyan békebeli rendezettséggel, de az arcuk mintha összetört volna egy éjszaka alatt. Hanga látta őket a folyosón a tegnapiánál is tanácstalanabban várakozni, majd sietősen összeszedték az elhunyt személyes tárgyait, illetlenül elköszöntek a betegtársaktól, és távoztak a még előttük álló, üresen csordogáló időbe.

Az ágyat áthúzták, másnap új beteg érkezett, akinek senki nem számolt be a történetekről. Hanga hetekig tartó szótlanságba merült.

Hát ennyi az egész. Ez történhetett Nagypával is. Egyik pillanatban még ember volt, azután semmi. Eddig volt nagypja, most pedig már az sincs.

Két héttel korábban Vera egy nap kisírt szemekkel érkezett.

– Nagypa elaludt – mondta minden bevezetés nélkül.

– Tessék? – értetlenkedett Hanga. – Mi az, hogy elaludt?

– Reggel nem ébredt fel. Két napja nem vette fel a telefont, a szomszédok sem látták. Felmentem hozzá, és az ágyában találtam meg. Ne sírj, biztos, hogy nem szenvedett. Anynyira kisimultak voltak a vonásai. Szinte mosolygott. Úgy halt meg, ahogy élt. Boldogan és kiegyensúlyozottan.

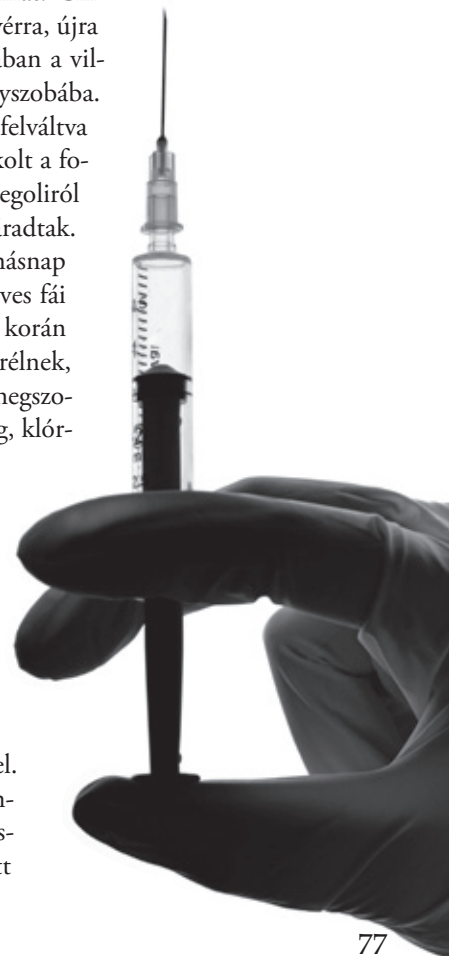
– Az nem lehet! Nagypa még túl fiatal ehhez! – Hanga könnyei megállíthatatlanul záporoztak. – Csak hetvenhat éves. És nem is volt beteg.

– Álmban megállt a szíve. Ez a legszebb halál. Én is ilyet kívánok magamnak – mondta Vera.

Elviselhetetlen volt a gondolat, hogy Nagypa egyedül volt, amikor elérkezett a vég. Este magányosan vacsorázott a Lenin körüti konyha sárga keramitkockás, udvarra néző ablakához tolt asztalánál. Császárhúst evett tormával, két szelet krumpolis kenyérral, aztán elmosogatta a tányérját és a kést, amellyel felszeletelte a szalonnát. Cikkekre vágott egy almát, pár szelet trappista sajtot tett mellé egy kistányérra, újra elmosta a kést, letörölte a viaszosvászon terítőt, lekapcsolta a konyhában a villanyt, és kezében tartva a kistányért az almával és sajttal, bement a nagyszobába. Pontosan fél nyolckor bekapcsolta tévét. Megnézte a híradót, közben felváltva megette az alma- és sajtszeleteket. A televíziós vetélkedő alatt elbóbiskolt a fotelben. Később kiment a fürdőszobába fogat mosni, majd levette a fregoliról a fürdőnadrágját és az uszodai törölközőt, amelyek mostanra megszáradtak. Betette az sporttáskájába a gumipapucs és fürdősapka mellé, hogy másnap hajnali 6-kor, még mielőtt felkel a nap, a Lukács uszoda háromszáz éves fái alatt álljon sorba, mint minden egyes nap, ahogy nyitásra vár a többi korán kelő úszóval, a barátaival, akikkel ezen a korai órán röviden eszmét cserélnek, megosztják egymással a híreket, azután kinyílik az uszoda kapuja, és megszozott kabinjában gyors öltözés után belemerülhet a borzongatóan hideg, klórszagú vízbe. Leússza a napi penzumot, ezer métert, és elkezdődik a nap.

De számára sosem jött el a hajnal. A sporttáskában várakozó, gondosan összekészített dolgok hiábalósága feltartóztatlan zokogásra készítette Hangát.

Nagypa bement a hálóba, kinyitotta az ágyneműtartót, és megágyazott. Felvette a pizsamáját, lekapcsolta a mennyezeti lámpát, és meggyújtotta a falvédő fölé szerelt olvasólámpát. Pár oldalt olvasott, hamar lecsukódott a szeme. Félálomban becsukta a könyvet, levette a szemüvegét, és élete utolsó éber pillanatában gondosan letette mindkettőt az éjjeliszekrényre, hogy soha többé ne ébredjen fel. Az elárvult úszósapka, a vietnami papucs, a könyv és a szemüveg, a mindennapok nélkülözhetetlen kellékei egy pillanat alatt váltak fölöslegessé, miközben Nagypa kiszállt a testéből, szellemalakká változott, és itt hagyta őket, megfoghatatlanná téve mindazt, ami ő volt.

A végzetes éjszakán Hanga mit sem sejtve aludt a kórteremben, kilenc idegen nő szabálytalan lélegzetétől kísérve, Vera a város egy távoli pontján feküdt az ágyában, míg Nagyapa vett egy utolsó lélegzetet álmában, amely után nem következett több. Felfoghatatlan volt, hogy egyszerűen abba hagyta, többé nem vesz levegőt, nem kel fel, nem megy a Lukácsba, nem mosolyog rá, nem mondja, hogy Hangalanga, nem eszik almát sajttal, és hiába hívná fel, csak az ijesztően üressé vált lakásban csöng a telefon, amit senki nem vesz fel.

Kettesben maradtak a láthatatlanul fojtogató értetlenség egyre szűkülő falai között, melyeket már nem töltött meg Nagyapa kiapadhatatlan vidámsága és életszeretete.

– Ezt nem bírom ki. Menjünk le a kertbe – suttogta Hanga. Felkelt az ágyból, felvette a farmerdzsekijét, és lassan lesétáltak a parkba. Leültek egy padra, Vera átölelte a lánya vállát, aztán üres tekintettel bámulták a rügyező bokrok alatt nesztelenül közlekedő kórházi macskákat. Nem tudtak mit mondani egymásnak.

A szabadulása után Hanga már nem tudott visszaülni az iskolapadba, ahol korábban sem találta a helyét egyetlen pillanatra sem. Amikor végre kijött a kórházból a hosszúra nyúlt tél után, tavasz volt, zöldbe borultak a fák, virágillat úszott a levegőben. Hanga tizenhét évesen mérhetetlenül öregnek érezte magát. Fogalma sem volt, mihez fog kezdeni. Csak azt tudta, hogy bármi lesz, orvost többé nem akar látni, és az anyjára sem hallgat többé.

Ezentúl ő dönt.

Vera intézkedett, gimnázium igazgatókat hívott fel, de a lány hajthatatlan volt.

– Nem tudsz rákényszeríteni, hogy iskolába járjak. Nem vagyok odavaló.

– Mi az, hogy nem vagy odavaló? – döbrent meg Vera. – Te voltál a legjobb tanuló az osztályban.

– Az már nagyon régen volt. Azóta megváltoztak a dolgok.

– Akkor el kell menned dolgozni – dobta be Vera a teljesen szürreálisnak tűnő érvet, ahogy elképzelte, hogy visszaterelheti lányát a helyes útra.

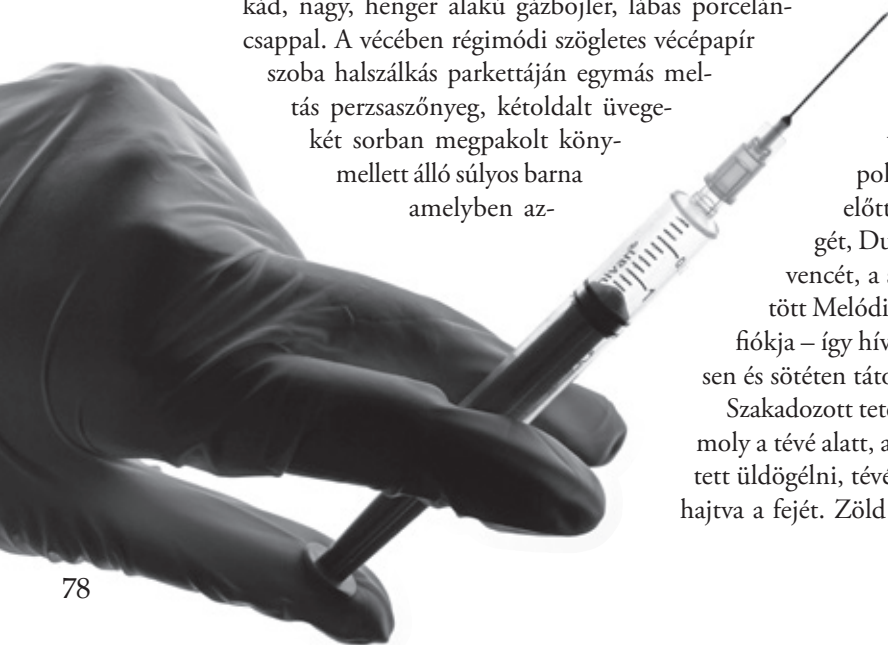
Egy hét múlva Hanga munkába állt. Az egyik osztálytársa édesanyja szerzett neki állást, kisegítőként kezdett dolgozni egy kutatóintézet szakkönyvtárában. Megerősödött, a fulladós rohamok ritkultak, majd egy idő után teljesen elkerülték. Évek óta először aludt újra vízszintesen, a nagyszülőktől örökölt körúti lakásban, ahova a szanatórium után költözött.

Elfordította a kulcsot a zárban. Régen a családtagok kettőt csengettek, de most már nem volt, aki ajtót nyisson. Hosszú idő után először lépett be az előszobába, ahol még mindig a fogason lógott Nagyapa kék viharkabátja és a svájcisapkája. A lakatlan szobákban mint ha megállt volna az idő. Minden úgy volt, mint mindig, mióta csak az esztétika tudta. Az össze nem illő, de fehér festékekkel egységesre mázolt konyhai székek az alma- és körtemintás viaszosvászon terítővel letakart, gyúródeszkát rejtő asztal körül. Megsárgult csipkés vitrázsfüggöny az ablakon, a hokedlin piros vándling, amelyről tenyérnyi helyen lepattogzott a zománc. A lichthófra néző fürdőszobában a lefolyó körül berozsdásodott mosdó, hidegvizes fényes lapjai. A nagylett a bordó és a minzett Lingel könyvespolcok, vekkel. Kihúzta a másik fal politúros szekrény egyik fiókját, előtt mindig talált valami csemegét, Dunakavicsot, Zizit, vagy a kedvencét, a sűrű, kesernyés krémmel töltött Melódia szeletet. Hangalanga csokis fiókja – így hívta Nagyapa. A fiók most üresen és sötéten tátongott.

Elfordította a kulcsot a zárban. Régen a családtagok kettőt csengettek, de most már nem volt, aki ajtót nyisson. Hosszú idő után először lépett be az előszobába, ahol még mindig a fogason lógott Nagyapa kék viharkabátja és a svájcisapkája. A lakatlan szobákban mint ha megállt volna az idő. Minden úgy volt, mint mindig, mióta csak az esztétika tudta. Az össze nem illő, de fehér festékekkel egységesre mázolt konyhai székek az alma- és körtemintás viaszosvászon terítővel letakart, gyúródeszkát rejtő asztal körül. Megsárgult csipkés vitrázsfüggöny az ablakon, a hokedlin piros vándling, amelyről tenyérnyi helyen lepattogzott a zománc. A lichthófra néző fürdőszobában a lefolyó körül berozsdásodott mosdó, hidegvizes fényes lapjai. A nagylett a bordó és a minzett Lingel könyvespolcok, vekkel. Kihúzta a másik fal politúros szekrény egyik fiókját, előtt mindig talált valami csemegét, Dunakavicsot, Zizit, vagy a kedvencét, a sűrű, kesernyés krémmel töltött Melódia szeletet. Hangalanga csokis fiókja – így hívta Nagyapa. A fiók most üresen és sötéten tátongott.

Szakadozott tetejű, kerek, bordó bársony zsámoly a tévé alatt, amelyen gyerekkorában szerett üldögelni, tévzés közben nagyapja térdére hajtva a fejét. Zöld mázas tál az asztal közepén,

Szakadozott tetejű, kerek, bordó bársony zsámoly a tévé alatt, amelyen gyerekkorában szerett üldögelni, tévzés közben nagyapja térdére hajtva a fejét. Zöld mázas tál az asztal közepén,

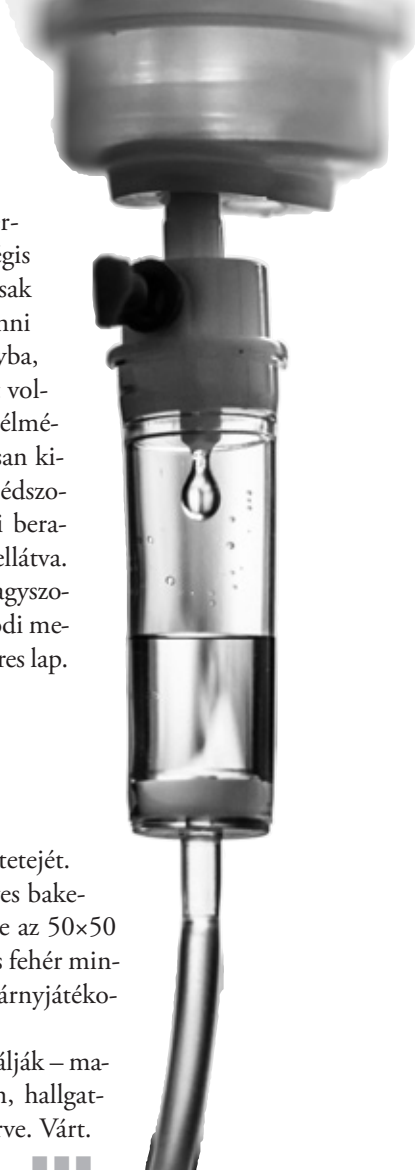
a sárga cserépkályhánál fotel, mellette fából készült, rövid lábakon álló, kinyitható, emeletes varródoboz. Csak a nagyanyja kedves szobanövényei hiányoztak a virágállványról, a csak neki nyíló orchideák, melyeket minden évben a házassági évfordulójukra kapott imádott férjétől. És velük együtt Nagy és Nagyapa is eltűnt. De a jelenlétük mégis oly erőteljes és kézzelfogható volt, mintha Pistukám és Gyöngyöm csak átsétáltak volna az utca túloldalára, a Béke szálló cukrászdájába, meginni egy kávét, enni egy indiánert, vagy talán pár napra elutaztak Horányba, a Vörös Meteor Telepre a barátaikhoz. Hanga cseppet sem lepődött volna meg, ha fordul a kulcs a zárban, és belépnek az előszobába, tele élményekkel, jókedvvel és számtalan fotóval a fényképezőgépből gondosan kivett filmtekercseken, amelyekkel a nagyapja azonnal bevonul a cselédszobából átalakított sötétkamrájába, hogy az előhívott képeket Nagy beragaszthassa a keményfedelű albumba, precíz, dőlt betűs aláírásokkal ellátva.

Benyitott a belső szobába, melyet kétszárnyú ajtó választott el a nagyszobától. Leült az íróasztalhoz, szórakozottan pötyögni kezdett a régimódi mechanikus írógépen, amelybe még be volt fűzve egy kissé megsárgult, üres lap.

Sziaztok Nagy és Nagyapa,
Ideköltöztem.
Remélem, nem zavarok.
Gyertek bármikor

Abbahagyta az írást, letörölte a poros lemezjátszó átlátszó műanyag tetejét. Találomra kihúzott egyet a szláv zeneszerzők közül, nagyanyja kedves bakelit lemezgyűjteményéből. Hanyatt vetette magát az ágyon, tekintete az 50×50 cm-es négyzetekből összevarrt falvédőt pásztázta. A fekete alapon kis fehér mintás anyagon Bali szigetéről származó, kiismerhetetlen arcú wayang árnyjátékosok álltak kettesével egymással szemben.

A látható árnyékvilág mögött elérhetetlen valódi világot szimbolizálják – magyarázta Nagyapa egy rég eltűnt valódi világban. Feküdt az ágyon, hallgatta Muszorgszkijt és nem gondolt semmire. Nem volt semmilyen terve. Várt.

Rubin Eszter író, gasztronómus az ELTE Társadalomtudományi Karán diplomázott, majd művészeti iskolát végzett és enteriőrtervezőként dolgozott, később cukrászképzést szerzett. Fordulatos életpályája és személyes tragédiák is közrejátszottak regényeinek témaválasztásában. Szépirodalmi kötetei: *Barhesz*, 2012. *Bagel*, 2016. *Árnyékkert*, 2019. A *Barhesz*ből monodrámá is készült, melyet Csákányi Eszter adott elő. Új regénye a Kalligram Kiadónál jelenik meg az idei Könyvhéten.